

มติชนสุดสัปดาห์
ศุกร์ 8 เม.ย. 54

อาหารสมอง ข่าวที่ไม่เคยได้ยินจากภัยพิบัติญี่ปุ่น

วีรกร ตรีเศศ

ภัยพิบัติธรรมชาติซึ่งเกิดจากแผ่นดินไหว ทำให้คนญี่ปุ่นประสบอันตรายในสามประการด้วยกันคือ แผ่นดินไหว (บ้านเรือนพัง ผู้คนบาดเจ็บล้มตาย) สึนามิซึ่งตามมาจากแผ่นดินไหวและภัยจากกัมมันตรังสีจากโรงงานผลิตไฟฟ้านิวเคลียร์ เราเห็นภาพคนญี่ปุ่นต่อสู้อยืนหยัดอย่างน่าทึ่ง อย่างมีวินัยและมีศักดิ์ศรี อย่างไรก็ดีบางครั้งก็มีข้อยกเว้นเหมือนกัน

ภาพของคนญี่ปุ่นที่ปรากฏสู่โลกหลังจากภัยธรรมชาติครั้งนี้ถือว่าเป็นบวกอย่างยิ่ง สื่อทั้งนอกและในประโคมข่าวความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นหลังภัยพิบัติที่ซึลิ จีน สหรัฐอเมริกา (เฮอริเคน Katrina) ฯลฯ และญี่ปุ่น

โดยปกติทุกครั้งที่เกิดภัยพิบัติขึ้น ผู้คนที่เดือดร้อนต่างต่อสู้เพื่อความอยู่รอด สิ่งเลวร้ายที่สุดในตัวมนุษย์ก็ปรากฏออกมาให้เห็น (“ผมไม่กลัวมนุษย์ แต่กลัวสิ่งเลวร้ายที่แฝงอยู่ในตัวมนุษย์”) การบุกเข้าขโมยหยิบของ จั๊ปลิ้น จั๊ดแงะตู้ ATM หรือตู้หยอดเหรียญ เป็นเรื่องธรรมดาที่มักเกิดตามมาจกภัยพิบัติเสมอ

ชาวโลกเห็นภาพคนญี่ปุ่นต่อสู้อย่างอดทน (เราไม่เคยเห็นภาพศพคนตายที่น้ำกล้วและน่าสมเพชเลยจากสื่อนอกและสื่อในประเทศญี่ปุ่น อย่างดีก็เห็นแค่ถุงใส่ศพ เข้าใจว่าเป็นผลงานของทางการญี่ปุ่นที่ไม่ยอมให้ภาพเช่นนี้หลุดออกมาได้) ไร้การปล้นสะดมหรือบุกเข้าขโมยของอย่างไรก็ดีโดยแท้จริงแล้วมันไม่สวยสดงดงามไปทั้งหมดดังที่ชาวโลกเชื่อกัน

เนื่องจากผู้เขียนพยายามเขียนเรื่องที่ไม่มีใครเขียนถึง จึงจำเป็นต้องเขียนเรื่องความเป็นมนุษย์ (ไม่ดี) ของชาวญี่ปุ่นบางส่วนเพื่อให้เห็นความจริงของชีวิตมนุษย์ว่าไม่มีชนชาติใดเพอคไปหมดเสียทุกอย่าง ขั้นสุดทำอยู่ที่ว่าชาติใดมีสัดส่วน “คนไม่ดี” มากน้อยกว่ากันเท่านั้นเอง

หนังสือพิมพ์ Asia Wall Street Journal ฉบับ 23 มีนาคม 2011 ลงข่าวว่าหลังจากน้ำทะเลจากสึนามิซึ่งพัดขึ้นมาทำความเสียหายให้แก่โรงเก็บสินค้าของโรงเบียร์ Kirin ในเมือง Sendai ลดลง ผู้คนนับเป็นร้อยแห่กันมาเก็บเบียร์ทั้งขวดและกระป๋อง ตลอดจนน้ำผลไม้ กาแฟ ที่ทะลักออกมาจากโรงเก็บสินค้า ใส่รถเข็นหรือทำรถของตนเพื่อนำกลับบ้าน

Sendai อยู่ในจังหวัด Miyagi อยู่ห่างจากตอนเหนือโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima ประมาณ 150 กิโลเมตร ประชาชนในแถบนั้นโดนสึนามิกันยำแย แต่คนบางส่วนก็มีใจเข้มแข็งพอจะออกมากวาดเก็บข้าวของจากโกดังมาเป็นของตัวเอง

ผู้สื่อข่าวถามตำรวจว่ามีกรณีของอาชญากรรมมากน้อยเพียงใดในบริเวณ Miyagi ที่โดนสึนามิอย่างหนัก คำตอบก็คือประมาณไม่เกิน 12 ราย แต่ไม่มีกรณีรุนแรง อย่างไรก็ตามผู้สื่อข่าวได้ถ่ายภาพตู้ ATM ที่ถูกงัดเอาเงินสด แต่ไม่เชื่อว่าจะมีหลายตู้ที่ถูกโจรกรรม

บริษัทเบียร์ Kirin นั้นไม่ตอบว่าได้มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจริงหรือไม่ เพื่อไม่ให้เกิดเป็นประเด็นขึ้นจนอาจเสียหายเชิงธุรกิจในเวลาต่อไปได้ แต่ชาวบ้านบริเวณนั้นยืนยันว่ามีเหตุการณ์ดังกล่าวจริง และมีผู้พยายามจะเข้าไปในอาคารของบริษัท Kirin ด้วย แต่ถูกห้ามปรามเสียก่อน

การกระทำ “สิ่งไม่ดี” ของคนญี่ปุ่นส่วนนี้หลังภัยพิบัติเพื่อค้นหาสินค้าเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ เพราะทุกคนมุ่งความอยู่รอดของครอบครัวด้วยกันทั้งนั้น ในยามปกติการไม่เห็นประโยชน์ส่วนตัวเหนือส่วนรวมนั้นสามารถทำกันได้อย่างดี แต่ในยามทุกข์เข็ญนั้นอะไรก็เป็นได้ทั้งนั้น

การดูแลป้องกันบ้านช่องและครอบครัวตนเองยามเมื่อมีจลาจล ภัยพิบัติ ไฟไหม้ ฯลฯ เป็นเรื่องพึงพิจารณาอย่างยิ่ง เพราะช่วงเวลาเหล่านี้จะนำสิ่งเลวร้ายของมนุษย์ออกมาให้เห็นอย่างไม่น่าเชื่อ

ผมเห็นชาวบ้านที่ชัชนาทออกมาบนถนนที่อยู่เหนือน้ำและห่างไกลจากบ้าน แต่ต้องพายเรือกลับไปบ้านเพื่อดูแลข้าวของในบ้านอยู่เป็นระยะ อย่างชนิดที่ทิ้งไม่ได้และเป็นภาระพอสมควร เพราะมีคนแอบพายเรือมาขโมยถังแก๊ส ของมีค่าในบ้าน และสิ่งอื่น ๆ ที่ลอยน้ำได้ คิดดูเถอะในยามลำบากกันอย่างนี้ ยังมี “คนไม่ดี” จากถิ่นอื่นคิดจะซ้ำเติมกันให้หนักมียิ่งขึ้น

ในทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนเลวปนกัน ประเด็นมันอยู่ที่ว่าสังคมใดมีสัดส่วน “คนไม่ดี” มากกว่ากัน และการกระทำที่ไม่ดีนั้นมันเลวขนาดไหน ภาพหลังภัยพิบัติในบางสังคมอาจมีการใช้อาวุธจับปล้นอย่างเอิกเกริก ถึงกับฆ่าแกงกัน แต่ที่ญี่ปุ่นนั้นไม่มีข่าวเรื่องการจับปล้นหรือข่มขู่รุนแรง ชาวที่ได้ยินมีเพียงการแห่กันเข้าไปขนสินค้าจากโกดังของเบียร์ Kirin กลับบ้านเท่านั้น

คนญี่ปุ่นนั้นติดกับสถานที่ราชการยากลำบาก โดยเฉพาะจากแผ่นดินไหวเป็นอย่างดี ปัจจุบันคนกว่า 300,000 คนต้องอยู่อาศัยในที่พักชั่วคราวภายใต้ความหนาวเย็น บางแห่งขาด

ไฟฟ้า ขาดอาหาร และน้ำ ซึ่งไม่ใช่เรื่องธรรมดา แต่ว่าคนญี่ปุ่นผู้โชคร้ายเหล่านั้นช่วยกันทำให้มันเป็นเรื่องธรรมดา ด้วยความอดกลั้น ประณีประนอม สุภาพและอดทน

ทุกคนจดจำการเล่าขานเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในบริเวณ Kanto (บริเวณโตเกียวและปริมณฑล รวมทั้ง 7 จังหวัดใกล้เคียง) ในปี 1923 ขนาด 7.9 Richter scale (ครั้งนี้ 9 Richter scale ระหว่างสเกล 8 ไป 9 ความรุนแรงเพิ่มขึ้น 10 เท่าตัว) มีคนตายไป 100,000 - 140,000 คน ซึ่งถือว่าเป็นแผ่นดินไหวครั้งร้ายแรงที่สุดของญี่ปุ่น (พระพุทธรูปนั่งขนาดใหญ่ที่เมือง Kamakura ซึ่งอยู่ไกลออกไปจากศูนย์กลางแผ่นดินไหว 60 กิโลเมตร หนัก 121 ตัน เคลื่อนจากที่ไปไกลถึงเกือบ 2 ฟุต)

สังคมญี่ปุ่นไม่พอเพ็ดเหมือนที่คนจำนวนหนึ่งพยายามเชื่อ คนที่หาประโยชน์จากภัยพิบัติ และความเดือดร้อนของคนอื่นก็พอมีให้เห็น แต่มีเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก อีกทั้งความรุนแรงของอาชญากรรมก็น้อยกว่าสังคมอื่น คำถามก็คือสังคมญี่ปุ่นสั่งสอนคนของเขาอย่างไร และสังคมอื่นสามารถถอดเอามาเป็นบทเรียนได้อย่างไร

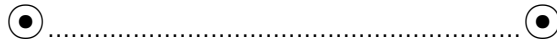
เครื่องเคียงอาหารสมอง :

ยาเคที่ได้ยินกันบ่อย ๆ นั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ให้ข้อมูลว่ายาคามาจากคำว่าเคตามีน (Katamine) เคตาวา (Katava) หรือเคตารา (Ketara) หมายถึงยาที่มีอันตรายสูงที่แพทย์จะจ่ายให้กับผู้ป่วยเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น ยาเคถูกสังเคราะห์ขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ โดยใช้เป็นยาสลบมีชื่อเรียกในวงการแพทย์ว่า “Katamine HLC.” มีลักษณะเป็นผงสีขาว และน้ำบรรจุอยู่ในขวดสีชา การนำไปใช้นั้นปกติแพทย์จะฉีดเข้าเส้นเลือดในอัตรา 1 ถึง 2 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม โดยยาจะออกฤทธิ์ทำให้หมดสติภายในเวลา 1 นาที หรืออาจใช้วิธีฉีดเข้ากล้ามเนื้อ แต่วิธีนี้จะใช้ปริมาณยามากกว่าการฉีดเข้าเส้นเลือดประมาณ 3 เท่า อาการหมดสติจากการใช้ยาเคจะเป็นอยู่นานประมาณ 10-15 นาที เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ยาเคจึงถูกนำมาใช้ในกรณีของการผ่าตัดที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ หรือใช้ทำให้ผู้ป่วยสลบก่อนที่จะผ่านไปสู่ยาสลบชนิดอื่น

สาเหตุที่ทำให้ยาเคกลายเป็นปัญหาเพราะวัยรุ่นบางกลุ่มได้นำยาเคมาใช้เป็นสิ่งมึนเมา โดยนำมาทำให้เป็นผงด้วยกรรมวิธีผ่านความร้อน หลังจากนั้นจึงนำมาสูดดมเพื่อให้เกิดอาการมึนเมาและมักพบว่ามีการนำยาเคใช้ร่วมกับยาเสพติดร้ายแรงชนิดอื่น เช่น ยาอี และโคเคน

ยาเค เป็นยาที่ออกฤทธิ์หลอนประสาทอย่างรุนแรง เมื่อเสพเข้าไปจะรู้สึกเคลิบเคลิ้ม รู้สึกว่าตนเองมีอำนาจพิเศษ มีอาการสูญเสียกระบวนการทางความคิด ความคิดสับสน

การรับรู้และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภาพ แสง สี เสียง จะเปลี่ยนแปลงไป ตาลาย ร่างกายเคลื่อนไหวไม่สัมพันธ์กัน หากใช้ในปริมาณมากจะทำให้เกิดการติดขัดในการ หายใจ (respiratory depression) อาการที่ไม่พึงประสงค์เหล่านั้น (bad trip) จะปรากฏให้เห็นคล้าย กับอาการทางจิต ซึ่งหากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจะปรากฏอาการเช่นนี้บ่อย ๆ เรียกว่า flashbacks ซึ่งทำยที่สุดแล้วจะทำให้ผู้เสพประสบกับสภาวะโรคจิตและกลายเป็นคนวิกลจริตได้

น้ำจิ้มอาหารสมอง :

Courage is the ability to distinguish between real and perceived threats, being able to know what should be feared and what should not be.

ความกล้าหาญคือความสามารถที่จะแยกแยะให้ออกระหว่างสิ่งคุกคามจริงและ สิ่งคุกคามที่จินตนาการขึ้น โดยมีความสามารถที่จะรู้ว่าอะไรควรกลัว และอะไรไม่ควรกลัว

Bettany Hughes (2001)

อ้างถึงคำแนะนำที่ Socrates นักปราชญ์ร่วมสมัยกับพระพุทธเจ้าได้ให้ไว้

